

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Prácticas de escenificación
DISCIPLINA	Prácticas de escenificación
TITULACIÓN	Título Superior de Arte dramática
ESPECIALIDADE	Dirección escénica e Dramaturxia
ITINERARIO	Dirección escénica e Dramaturxia
CURSO	2º
CRÉDITOS ECTS	6
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Dirección de escena e dramaturxia
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR	Daniel González Salgado
DOCENTE	Nome e apelidos: Carmen Labella Rivas Horario titorías: Despacho: Dirección escénica e dramaturxia Contacto: carmenlabella@edu.xunta.gal
DESCRICIÓN	Exploración práctica da narratividade espectacular a partir da organización dos materiais escénicos. Adecuación da elección dos elementos de significación aos obxectivos da posta en escena. Coñecemento e experimentación da complexidade do proceso creativo. Valoración e crítica do resultado obtido e do método de traballo utilizado.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Ter asimilado satisfactoriamente os contidos das materias: Escenificación, Composición e Prácticas de escrita dramática.
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Gallego ☒ Castellano ☒ Inglés ☐
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T6	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X2	Comprender psicoloxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas; desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar con flexibilidade, adaptándose ás demais persoas e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.

X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.	
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE		
EE1	Concibir propostas escénicas que fundamentan o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.	
EE2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e códigos que participan na representación.	
EE3	Planificar e conducir o proceso xeral de creación do espectáculo, aplicando a metodoloxía de traballo pertinente.	
EE5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.	
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA		COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Elaborar unha técnica propia que permita abordar o traballo da posta en escena dunha maneira sistematizada.		T8, T15, X1, X2, X5, ED1, ED3, ED5
2. Coñecer e aplicar as diferentes disciplinas da posta en escena.		T15, X3, X5, ED3, ED5
3. Utilizar a análise activa e a improvisación como instrumento de exploración cara a posta en escena.		T8, X1, X2, ED1, ED5
4. Valorar o mundo dos signos que interveñen no feito teatral e a súa importancia na comprensión do texto e do seu desenvolvemento escénico.		T15, X1, X3, ED2, ED3
5. Analizar os elementos narrativos da posta en escena e aplicar tal análise no traballo propio.		T8, T7, T15, X1, X3, X5, ED1, ED5
6. Construír unha metodoloxía de traballo baseada na investigación escénica e o desenvolvemento da creatividade propia e do grupo de traballo.		T6, T15, X1, X2, X5, ED3, ED5
7. Expresar as formulacións escénicas dunha forma concreta, clara e precisa.		T8, T10, X1, X3, ED1, ED3
8. Saber coordinar un equipo de traballo, elaborar un diagnóstico das necesidades de aprendizaxe e traballar cooperativamente na solución de problemas.		T6, T15, X2, X3, X5, ED2, ED3, ED5
9. Realizar o proceso completo de concepción, planificación, produción, ensaio e montaxe dunha peza breve (18 minutos, aprox.)		T6, T8, T15, X1, X2, X3, X5, ED1, ED2, ED3, ED5
4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Introducción a situación escénica.	1.1. A situación escénica. 1.2. Os sucesos.	2
2. Elección do texto, análise e investigación.	2.1. Criterios e condicionantes. 2.2. Información e documentación. 2.3. Análise sincrónica.	2
3. Documentación relativa ao proxecto escénico.	3.1. Documentación literaria, gráfica e audiovisual. 3.2. Contextualización da fábula.	2
4. Sentido dramaturxico e proposta metodolóxica da escenificación.	4.1. Lectura concreta e contemporánea. Sentido principal. 4.2. Definición estética-estilística. 4.3. Posible intervención no texto.	2
5. A escenificación: período inicial	5.1. O traballo de mesa. 5.2. A improvisación. 5.3. Busca da acción. 5.4. Partitura de accións físicas e vocais.	14

6. A escenificación: período medio	6.1. O movemento escénico: significado e anotación. 6.2. A acción do texto e a acción escénica. 6.3. A partitura do director. 6.4. Significado da acción.	14
7. A escenificación: período final	7.1. A continuidade. 7.2. Ensaio de acoplamento. 7.3. Ensaio xerais. 7.4. Estreo e seguimento posterior.	4
8. Narrativa escénica I: Introducción.	8.1. Relación entre os elementos narrativos e a idea central. 8.2. O itinerario da acción para o espectador. 8.3. A cadea de sucesos. 8.4. Focos e planos de atención: a mirada do espectador.	4
9. Narrativa escénica II. Elementos de significación.	9.1. Repartición e interpretación. 9.2. O espazo. 9.3. A iluminación. As proxeccións. 9.4. O obxecto. 9.5. Elementos de significación ligados á aparencia do intérprete. 9.6. Espazo sonoro.	4
10. Narrativa escénica III. Sistemas rítmico-dinámicos.	10.1. Movemento escénico. 10.2. Mutacións e ritmo escenográfico e lumínico. 10.3. Ritmo das unidades dramáticas. 10.4. Ritmo do espectáculo.	4
11. Ensamblaxe técnica.		4
12. O traballo cos colabores da escenificación.		4
TOTAL SESIÓN		60 h

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE

Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias	4	0	4
Exposición teórico-práctica	3	2	5
Práctica individual	40	57	97
Práctica colectiva	6	10	16
Actividades complementarias	3	3	6
Titorías individuais	12	3	15
Titorías de grupo	5	3	8
Actividades de avaliación. Probas	0	0	0
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	5	20	25
Actividades de avaliación. Revisión	3	1	4
TOTAL	81h	99h	180 h
PORCENTAXE	45%	55%	100%

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
1. Actividades introdutorias	Exposición teórico-práctica para presentar a disciplina e actividades encamiñadas a reunir información sobre o alumnado e a tomar decisións con relación ao traballo a desenvolver con posterioridade.

2. Estudos / actividades previos	Traballo estudantil autónomo de procura, lectura, e documentación para o estudo do texto proposto e outros materiais xeradores da escenificación.	
3. Presentacións	Exposición do alumno ou alumna ante o seu grupo e docente, sobre aspectos determinados de planificación e concreción escénica do seu proxecto de escenificación.	
4. Debates	Charla aberta entre o grupo de estudantes sobre os contidos da disciplina, resultado dunha práctica, forma de organización ou decisións técnicas e artísticas da mostra común.	
5. Estudo de casos / análises de situacións	Dende dúas perspectivas: - análise dun feito real coa finalidade de interpretalo dende o punto de vista escénico. - análise dun problema referido á práctica escénica, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	
6. Traballos de aula	Seguimento docente do proceso de escenificación, tanto na aula de ensaio como en titorías. O traballo será sometido a unha análise crítica-construtiva e estableceranse novos obxectivos para interpretalo, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	
7. Traballos tutelados	O estudante elabora individualmente un libro de dirección, material escrito, gráfico e/ou audiovisual que recolle o traballo dramaturxico da súa escenificación: desde as motivacións persoais para a elección do texto e o seu estudo, o proceso de investigación e construción escénica, ata a reflexión da recepción do público.	
8. Titorías individuais ou de grupo	Entrevistas que o alumnado mantén coa docente para o asesoramento ou desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.	
9. Proxecto escénico	Realización dun proxecto individual de dirección escénica, mediante a planificación, o deseño e a realización dunha serie de actividades cun equipo de traballo. - Metodoloxías baseadas na investigación escénica. - Traballo en equipo. Desenvolvemento das capacidades de liderado, comunicación e organización. - Resolución de problemas. - Aprendizaxe activa e cooperativa baseada nos principios éticos e a disciplina.	
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA		
Seguimento.	Farase un seguimento personalizado, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do modo mais axeitado.	
Orientación.	Orientación respecto ás dúbidas e inquietudes que xurdan en cada caso.	
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
8. 1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Libro de dirección, segundo a metodoloxía proposta na materia.	T8, T15, X1, X3, X5, ED1, ED3, ED5	30%
Prácticas escénicas e ensaios.	T6, T15, T14, X2, X3, X5, ED2, ED3, ED5	40%
Escenificación dunha peza duns 20 minutos Mostra colectiva.	T6,T8, T15, X2, X3, X4, X5, X7, ED2, ED3	30%

8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Libro de dirección, segundo a metodoloxía proposta na materia.	T8, T15, X1, X7, ED2, ED5	30%
Defensa oral do proxecto de escenificación e presentación dos seus materiais gráficos e/ou audiovisuais.	T6, T8, X1, X4, ED2, ED3	20%
Escenificación de 20 minutos aprox. e aberta ao público, dunha peza consensuada coa docente.	T6, T8, T15, X4, X5, X7, ED2, ED3, ED5	50%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Libro de dirección, segundo a metodoloxía proposta na materia.	T8, T15, X1, X7, ED2, ED5	30%
Defensa oral do proxecto de escenificación e presentación dos seus materiais gráficos e/ou audiovisuais.	T6, T8, X1, X4, ED2, ED3	20%
Escenificación de 20 minutos aprox. e aberta ao público, dunha peza consensuada coa docente.	T6, T8, T15, X4, X5, X7, ED2, ED3, ED5	50%
9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
(Estilo citación MLA)		
Referencias básicas		
<ul style="list-style-type: none"> - Bogart, Anne. <i>Los puntos de vista escénicos</i>. Madrid: ADE, 2007. - Ceballos, Edgar (Ed.). <i>Principios de dirección escénica</i>. México: Colección Escenología, 1999. - Paramio, Agapito. <i>Cuaderno de dirección teatral</i>. Ciudad Real: Ñaque Editora, 2006. 		
Referencias complementarias		
<ul style="list-style-type: none"> - Bogart, Anne. <i>La preparación del director</i>. Barcelona: Alba Editorial, 2008. - Brecht, Bertolt. <i>Escritos sobre teatro</i>. Barcelona: Alba Editorial, 2004. - Brook, Peter. <i>El espacio vacío</i>. Barcelona: Nexos, 1986. - Candfield, Curtis. <i>El arte de la dirección escénica</i>. Madrid: ADE, 1991. - Converse, Terry Jones. <i>Directing for the Stage</i>. Colorado Springs: Meriwether Publishing Ltd., 1995. - Donellan, Declan. <i>El actor y la diana</i>. Madrid: RESAD y Editorial Fundamentos, 2004. - Eisenstein, Sergei. <i>El montaje escénico</i>. México D.F.: Grupo Editorial Gaceta, 1994. - Irvin, Polly (Ed.). <i>Directores</i>. Barcelona: Editorial Océano, 2003. - Knapp, Mark L. <i>La comunicación no verbal. El cuerpo y el entorno</i>. Barcelona: Editorial Paidós, 1982. - Meyerhold, Vsevolod. <i>Textos teóricos</i>. Madrid: ADE, 1992. - Piscator, Edwin. <i>El teatro político</i>. Hondarribia: Hiru, 2001. - Stanislavski, Constantin. <i>Obras completas</i>. Cinco Tomos. Buenos Aires: Editorial Quetzal, 1986. - Toro, Fernando de. <i>Semiótica del teatro</i>. Buenos Aires: Editorial Galerna, 1987. - Ubersfeld, Anne. <i>La escuela del espectador</i>. Madrid: ADE, 1997. - Villafañe, Justo y Mínguez, Norberto. <i>Principios de Teoría General de la Imagen</i>. Madrid: Ed. Pirámide, 2000. - Whitmore, Jon. <i>Directing Postmodern Theater. Shaping signification in performance</i>. The University of Michigan Press, 1994. 		
Bibliografía para as prácticas:		
<ul style="list-style-type: none"> - Pezas dramáticas breves ou escenas independentes dunha obra co dous (ou tres) personaxes. 		

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

1. Nas exposicións e traballos escritos terase en conta a asimilación do coñecemento, a adecuación da linguaxe, a capacidade investigadora e de análise e a expresión de puntos de vista persoais.
2. Nas prácticas escénicas valorarase positivamente o resultado artístico e a súa evolución, o uso dos coñecementos adquiridos e a correspondencia entre fundamento e práctica.
3. Para obter unha cualificación global positiva, deberanse aprobar (5 ou máis) todas e cada unha das actividades de avaliación recollidas neste programa. No caso de que un estudante suspenda unha ou máis actividades e a media da nota fose superior a 5, a disciplina considérase suspensa e a cualificación que figurará na acta será de 4,9.
4. A falta de asistencia a clase de máis do 10% do horario lectivo desta materia supoñerá a perda da avaliación continua. Todo atraso na hora de entrada na aula será contabilizado tamén como falta de asistencia.
5. A asistencia a titorías será pactada previamente entre estudante e docente, de forma persoal ou a través de email, co fin de acordar: tema, medio e día e hora do encontro.
6. Dado que o texto da escenificación da disciplina é asignado ou pactado coa docente: é imprescindible que o alumnado da convocatoria extraordinaria contacte previamente á preparación da avaliación con ela co fin de cumprir ese requisito.
7. O alumnado que se presente ás convocatorias ordinaria ou extraordinaria terá que contactar previamente coa profesora co fin de organizar próbalas pertinentes.

MEDIDAS EXCEPCIONAIS

Manteranse medidas de prevención da Covid-19 en todos os espazos de traballo, como a hixiene das mans e a ventilación regular dos espazos pechados.

Así mesmo activaranse os protocolos que especifique a Administración educativa no caso de ser necesario.